

Svar på ledamöterna Ulla Sajaniemis och Vaula Norrenas samt flera andra (27) ledamöters motion om att tillämpa Vasamodellen på försök inom äldreomsorgen och närståendevården

VD/9965/00.02.00.03/2015
JTS/MP/LL/JB, HY-L/ALS

Ledamöterna Ulla Sajaniemi och Vaula Norrena samt 27 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

"Enligt Aalto-universitetets utredning sparade Vasa stad under tio månader 500 000 euro då man inom äldreomsorgen separat tog i bruk en ansvarig köptjänstläkare och förbättrade tillgången på läkare dygnet runt. Tack vare satsningen minskade seniorers vårddagar i stadssjukhuset och centralsjukhuset med 40 procent. Även antalet jourbesök och ambulansskjutsar minskade med hälften jämfört med tidigare. Samtidigt förbättrades de anställdas nöjdhet med arbetet.

Vi föreslår att man i Vanda prövar Vasamodellen inom äldreomsorgen och närståendevården, och ser om modellen för med sig inbesparingar och ökar välbefinnandet bland äldre klienter/patienterna inom närståendevården. Försöket kan till en början begränsas till exempel till ett seniorhus samt patienter inom närståendevården inom ett visst område.

I den nya modellen får klienterna sina egna ansvariga specialläkare. Läkarna känner då åldringarna och patienterna samt deras vårdplaner, vilket innebär att de per distans kan ge råd åt vårdarna vad man ska göra i olika problemsituationer.

Då man i Vasa övergick från jourkarusellen till att anlita läkare som känner sina patienter sparade Vasa stad inom äldreomsorgen 500 000 euro under tio månader. Samtidigt mårde åldringarna allt bättre.

Det har uppskattats att man inom kommunsektorn kunde uppnå inbesparingar på upp till 100 miljoner euro genom att tillämpa modellen på riksnivå.

Vi föreslår motsvarande försök i Vanda."

Stadsfullmäktige 16.11.2015 § 16

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända det till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för social- och hälsovård konstaterar i sitt svar följande:

1. Vasamodellen i korthet (utgående från Doctagons uppgifter)

I Vasa köps serviceboendets och hemvårdens läkartjänster inom hela staden från en utomstående serviceproducent, i detta nu Doctagon. Läkartjänsterna organiseras enligt en traditionell modell med ansvariga läkare. Doctagon har även åtagit sig att fr.o.m. 1.3.2016 gradvis sköta även långvårdsavdelningarna vid stadens sjukhus. Dessa tjänster produceras devis utgående från ansvarsläkarmodellen. Till övriga delar produceras avdelningstjänsterna på ett innovativt sätt enligt en modell med när- och distansdagar allt efter behov (pappersarbetet sköts centraliserat per distans, avdelningsarbetet helt och hållet patientarbete). Dessutom producerar Doctagon operativt förändringsstöd för klienterna både inom sjukhusarbetet som inom hemvården för att förnya hemvårdstjänsterna. Syftet är att få flaskhalsarna i det operativa arbetet att fungera smidigare och att lösa de problem som försvårar kontinuiteten i vården av patienter och välfungerande vårdkedjor.

I helheten som utgår från ansvarsläkarmodellen hör också att mäta hemvårdens effekt totalt för helheten Vasa centralsjukhus (VCS) och stadssjukhuset, där man uttryckligen ställer patientens hela vårdkedja över organisationsgränserna i fokus.

2. Hur har ansvarsläkarmodellen redan förverkligats i Vanda inom det effektiverade serviceboendet och inom hemvården?

I Vanda används ansvarsläkarmodellen inom enheterna för effektiviserat serviceboende och som pilotprojekt inom hemvården i området Håkansböle-Västerkulla. Boendeserviceenheternas läkartjänster köps från tre olika serviceproducenter (Attendo, Esperio och Doctagon). Av dessa aktörer har Doctagon verksamhet i Vasa och även längst erfarenhet i Vanda av att anordna läkartjänster för serviceboendeenheterna. Staden har även ett avtal med Doctagon om att ordna hemvårdens läkartjänster inom området Håkansböle-Västerkulla.

Distanskontakt kan inte i detta skede fås med alla enheter med avseende på patientdatasystemen. I Vanda stads egna boendeserviceenheter fungerar distanskontakten till patientdatasystemet, medan utomstående serviceproducenters boendeserviceenheter inte har distanskontakt. De privata serviceproducenterna använder sig av ett eget patientdatasystem vilket i praktiken försvårar tillgången till patientuppgifter. I vissa privata boendeserviceenheter och inom hemvården i Håkansböle har frågan dock kunnat lösas genom ett avtal med Diktamen om att förmedla uppgifterna (dikteringssystem för patientjournaler). Patientuppgifterna kan tas i bruk både i serviceproducentens och Vandas eget patientdatasystem.

Doctagons tjänster är en 24/7-service medan de övriga serviceproducenterna erbjuder tjänsten kl. 8-22 från måndag till söndag.

2.1 Vandas nuvarande modell inom enheterna för effektiviserad boendeservice

Ansvarsläkarverksamheten omfattar en noggrann kartläggning av klienternas utgångsläge, en regelbunden uppföljning samt medicinsk omvårdnad vid behov. Syftet med kartläggningen av utgångsläget är att lära känna klienten, att uppdatera medicineringen, att vid behov uppdatera vårdplanerna och att alltid kartlägga klientens vårdvilja. Vårdplaner som gjorts upp av en läkare samt uppdateringar av planerna har inte tidigare utarbetats regelbundet för alla klienter vid vårdhemmen före denna köptjänstläkarmodell.

Uppföljningen genomförs som distansmedicinska ronder varje vecka tillsammans med vårdarna, ansvarsläkaren går runt till patienterna ungefär var tredje månad och läkarna har jour dygnet runt. Apparatur som behövs för att undersöka akuta sjukdomar har placerats i enheterna så att man även under jour på ordination av läkare och utan att flytta patienten kan undersöka blodprov (INR, hemoglobin, CRP) samt ta hjärtfilm (EKG). Med bättre undersökningsmöjligheter jämfört med tidigare är det möjligt att inleda behandlingen snabbare utan att flytta klienten i de fall då klientens situationen inte kräver en överföring till sjukhusjour.

Syftet med verksamhetsmodellen är att förbättra tillgången på medicinskt stöd samt minska antalet akutbesök vid hälsocentralernas och sjukhusens jourmottagningar då klientens diagnos och vård kan skötas vid enheten. Därmed minskar belastningen på den lokala hälsocentralen och resurserna kan inriktas på att sköta den övriga befolkningen. Med hjälp av tjänsten är det möjligt att erbjuda äldre sakkunnig och god vård.

Doctagons ansvarsläkare är geriatriker, medan de övriga serviceproducenterna inte nödvändigtvis kan erbjuda en geriatriker som ansvarsläkare.

2.2. Vandas nuvarande pilotmodell inom hemvården (serviceproducent Doctagon d.v.s samma producent som i Vasa)

Verksamheten inleddes 1.1.2015. Hemvårdens läkare är en geriatriker. Då verksamheten inleds görs ett eller flera kartlägningsbesök hos hemvårdsklienterna där man undersöker klienterna noggrant och vårdplaner görs upp.

En kortfattad beskrivning av verksamhetsmodellen:

I pilotmodellen med läkare inom hemvården gör ansvarsläkaren varje vecka en telefonrond för att diskutera frågor som anknyter till hemvårdsklienterna med hemvårdens ansvariga vårdare. Hemvårdens läkare är anträffbar vardagar under tjänstetid även i akuta problem och vårdarna kan konsultera bakjouren 24/7.

Läkaren är anträffbar en dag varannan vecka vid Håkansböle hälsostation med tidsbeställningsmottagning för hemvårdens klienter samt konsultation för hälsocentralläkarna i problem som hänger samman med åldrande. Hemvårdens ansvarsläkare gör också hembesök hos hemvårdsklienterna i enlighet med det schema som gjorts upp i klienternas vårdplan.

Syftet med verksamheten är att minska användningen av den specialiserade sjukvården och onödiga besök vid hälsocentralernas och sjukhusens jourpolikliniker. För att uppnå målet har serviceproducenten på egen bekostnad placerat apparatur att användas av hemvården för snabbare diagnostik. Vårdpersonalen kan på läkares ordination göra enklare laboratorieundersökningar (CRP, U-stix, Hb, Gluk, INR, EKG samt saturations- och blodtrycksmätningar). Hemvårdens ansvarsläkarmodell stöder att vården på plats utökas, vilket minskar kostnaderna totalt. Behovet av sjuktransport minskar även.

Med tjänsten eftersträvas också en förbättrad vård och livskvalitet för de patienter som omfattas av hemvårdens tjänster. Då hemvårdens läkartjänst kommer hem till klienten undviker man överföring till utomstående och främmande vårdmiljöer. Med hjälp av en ändamålsenlig användning av patientjournalen, en klar vårdinriktning och enkla snabbdiagnostiktest kan läkaren fatta beslut om vården per distans. Tjänsterna erbjuds på finska och svenska av den personal (läkare/sjukskötarstöd) som erbjuder servicen.

3. Sammanfattning

Både anordnandet av läkarservicen för enheter inom den effektiverade boendeservicen liksom inom hemvården i Håkansböle-Västerkulla med hjälp av en extern serviceproducent har visat sig vara ett effektivt och kvalitativt gott sätt att ordna läkartjänster för seniorer. Personliga vårdplaner har gjorts upp för de boende och för hemvårdens klienter. En ansvarsläkare har utsetts och enheterna har tillgång till läkarstöd åtminstone mellan kl. 8-22. I planeringen av omvårdnaden som helhet ingår också en helhetsbedömning av medicineringen varmed det är enklare att överblicka användningen av läkemedel.

Social- och hälsovården i Vanda utvecklar fortsättningsvis boendeserviceenheternas och hemvårdens läkartjänster i Vanda. Den s.k. Vasamodellen tillämpas redan i Vanda och förbättras ytterligare.

Stadsstyrelsen 7.3.2016 § 29

Förslag framlagt av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för social- och hälsovård:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamöterna Ulla Sajaniemi och Vaula Norrena och de 27 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget från verksamhetsområdet för social- och hälsovård, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 18.4.2016 § 19

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Anvisning för sökande av ändring: 4.1 Bevärsförbud

Närmare information: Jarmo Kantonen, direktör för hälsovårdsservicen, tfn 09 8392 6195
Timo Aronkytö, direktör för äldre- och handikappservicen, tfn 09 8392 1072
Pertti Sopanen, hälsoervicechef, tfn 09 8392 1059
fornamn.efternamn[at]vanda.fi